

Praatkruid

Informatieblad van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

Lente 2024

Bestuur

Voorzitter	Jos de Bruijn	06-37323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Secretaris	Lisette Broeken	06-23455723	secretariaat.ivnvev@gmail.com
Penningmeester	Cor van Leeuwen	06-39739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Ledenadministratie	Cor van Leeuwen	06-39739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Leden	Claudia Stoldt	06-41917390	claudia@detuinfluiter.com
	Tineke Lous	040-2544926	tineke.lous@hccnet.nl
	Etje Hendrikx	06-22886128	etjehendrikx@gmail.com

Werkgroepen

Landschap en milieu Eindhoven	Jos de Bruijn	0637323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Landschap en milieu Veldhoven-Vessem	Gerard Lijten	0402540904	gerard.lijten@planet.nl
Wandel- en fietsroutes	Rien de Schipper	0651579996	rien.de.schipper@gmail.com
Cursussen	Jannie Landa	0651403216	jannielanda1@gmail.com
Vogels	Heine van Maar	0402534269	heine.vanmaar@planet.nl
Water	Tineke Lous	0402544926	t.lous@hccnet.nl
Vlindertuin	José van Lieshout	0620897465	josevanlieshout@kpnmail.nl
Documentatiecentrum	Harrie Kessler	0402532079	hpekessler@gmail.com
Jeugd IVN	Heine van Maar	0402534269	heine.vanmaar@planet.nl
	Etje Hendrikx	0622886128	etjehendrikx@gmail.com
Scholenwerk	Marian Kessler	0402532079	kesselermj@gmail.com
Publiek en publiciteit	Gerard Lijten	0402540904	gerard.lijten@planet.nl
Planten	Eugenie Verstegen		eugenie.verstegen@gmail.com
Vleermuizen	Gerard Lijten	0402540904	gerard.lijten@planet.nl
Kleine Landschapselementen	Cor van Leeuwen	0639739572	f.boks@kpnplanet.nl
Kinderdoe	Petra van Leeuwen	0402114070	petravleeuwen@upcmail.nl
Duurzaamheid	tijdelijk	gestopt	
Gebiedsbeschrijvingen	Jos de Bruijn	0637323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Insecten	Wil Janssen	0402550242	wil.janssen@kpnmail.nl

IVN

Veldhoven Eindhoven Vessem

IVN Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem is zo'n afdeling met als werkgebied de gemeenten Veldhoven, Eindhoven en een deel van de gemeente Eersel (de kernen Vessem, Knegsel en Wintelre).

De afdeling is ontstaan door samenvoeging van IVN Veldhoven-Vessem en IVN Eindhoven in 2013 en heeft ca. 300 leden. Ons doel is om met onze activiteiten belangstelling te wekken voor natuur en milieu. Bovendien willen we de kennis bij het publiek hierover vergroten. Met diverse activiteiten zorgen wij voor bescherming en ontwikkeling van de natuur in ons werkgebied.

Vertrouwenscontactpersoon: Marian Kessler
06-17188904 of kesselermj@gmail.com

Lidmaatschap

Het lidmaatschap kost per jaar € 24,00. Huisleden (andere gezinsleden die op hetzelfde adres wonen) betalen jaarlijks € 5,-. Als (huis)lid krijgt u korting bij onze cursussen en kunt u deelnemen aan alle ledenactiviteiten. Jeugdleden betalen € 35,00 per jaar. Scholen betalen een vaste contributie van € 40,00 per jaar.
Bankrek.nr. NL33 INGB 0000 392082 t.n.v. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem.

D'n Aard

Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven 040-2549279
Beheer, onderhoud, reserveringen: Gerard Lijten
0620771867 of ivn.vev@gmail.com

Praatkruid

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem - lente 2024

Stadsbos

Als je de lokale pers een beetje gevolgd hebt dan weet je dat de gemeenteraad in Eindhoven zich gebogen heeft over de voorlopige plannen met het zogenaamde stadsbos. Het gaat dan om de groene long in de stad waar onder meer De Grote Beek, Philips fruittuin, de Herdgang, de Wielewaal, Philips de Jong park, Philips van Lennepark en Welschap onder vallen. Met de aankoop van de Wielewaal ontstond het plan om te komen tot één visie voor het gehele gebied.

Door de gemeente zijn in samenwerking met landschapsarchitecten allerlei plannen gemaakt waar ook de burger zijn zegje over heeft mogen doen. Hebben wij als IVN invloed op dat proces, zul je je misschien afvragen. Het antwoord is 'ja', maar het is uiteindelijk de vraag hoever die invloed zal reiken.

De belangen van de natuur worden behartigd door Trefpunt Groen Eindhoven (TGE). Deze organisatie is door de gemeente in het leven geroepen en geeft adviezen aan de gemeente waar het gaat om elk beleid dat het groen en de natuur in de stad raakt. TGE nodigt de groene organisaties, waaronder het IVN, maar bijvoorbeeld ook de KNNV, de Stichting Stadsnatuur, de bijenhouders, de Henri van Abbestichting en nog enkele andere organisaties met regelmaat uit om de plannen te beoordelen en van commentaar en adviezen te voorzien. Wij zijn daar altijd bij, met meerdere mensen zelfs. Samen hebben wij daar goede discussies die tot constructieve voorstellen leiden. Het zal duidelijk zijn dat wij met zijn allen vol gaan voor behoud en verbetering van de natuur en de biodiversiteit in het gebied. Dat in een krachtenveld waarbij ook heel andere belangen meespelen. Van alle kanten komen er claims op dat gebied: recreatie, woningbouw, campings, sportaccommodaties, hondenuitlaatgebieden etc. etc..

Wij hopen dat de gemeente de uitspraak dat zij zich vol wil inzetten op de kwaliteit van de natuur zal blijven nakomen en dat onze adviezen dus in goede aarde zullen vallen. Uiteindelijk is het vanzelfsprekend aan de politiek, lees de Gemeenteraad, om knopen door te hakken.

Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Ik wens u een fijn voorjaar. Uiteraard weer lekker naar buiten. Met een IVN gids of gewoon met partner of vrienden.

Jos de Bruijn

Dankwoord

Na het overlijden van mijn echtgenote Simone op 10 februari heb ik vanuit de vereniging een heel groot aantal reacties gehad. Veel medeleven, goede wensen en wijze adviezen. Dat heeft mijn dochter Sophie en mijzelf bijzonder veel goed gedaan. Ik wil jullie daar enorm voor bedanken.

Jos de Bruijn

Inhoud

- 4 Verslag ALV 2024
- 8 Lisette Broeken
Bermen
- 9 Winterwandeling
Groene buurten
- 10 Beekdallandschap
- 11 Cursussen 2024
- 12 Wandeltip
- 13 Activiteiten
- 14 Klop, klop, klop..
Podcast-tip
- 15 Muizenjacht
- 16 Bosbaden

Foto's voorpagina

Boomblauwtje Foto: Wil Jansen
Pyjamaschildwantsen Foto: Rie-
kie van de Ven

Nieuwe secretariaat

mail:
secretariaat.ivnvev@gmail.com
telefoon: 06 23455723

Colofon

Redactie: Etje Hendrikx
etjehendrikx@gmail.com

Praatkruid Zomer 2024 verschijnt
half juli 2024. Graag de kopij inle-
veren vóór 15 juni.

Verslag algemene ledenvergadering 27 februari 2024

GERARD LIJTEN

Aanwezig: Jos de Bruijn (voorzitter), Gerard Lijten (secretaris), Cor van Leeuwen (penningmeester), Claudia Stoldt (bestuurslid), Tineke Lous (bestuurslid), Etje Hendrikx (bestuurslid), Lisette Broeken, Ad Broeken, Dorina de Ruijter, Cees van der Leeuw, Wim van der Ven, Bob Groeneveld, Erik Jan Lous, Johan van Zijll-Langhout, Theo Kampshof, Johan Couwenberg, Frans Boks, Veroniek van Kan, Leonhard Schrofer, Rien de Schipper, Gerard Hofmans, Frans Slegers, Steven Luitjens, Lia de Kort, Will Colsters, Martien van de Ven, Lieuwe Kampen, Mieke van den Hurk, Lea Seuntjens, José van Lieshout, Agnes Kok, Heine van Maar, Anita Liebrechts, Wim van Dooren, Lucy Géhéniau, Sonja Schmidt

Afmeldingen: Ellen van Beek, André Rutjens, Leny Westeijn, Harrie Kessler, Marian Kessler, Annelies Wagter, Jan Dankers, Eugenie Verstegen, Frans van Hulst, Thea den Otter, Maria Baselmans, Ad van den Heuvel, Jannie Landa

1. Opening en welkom

De voorzitter opent de vergadering om 20:05 uur en geeft aan blij te zijn met de grote opkomst. Aan de eerder gepubliceerde agenda is één punt toegevoegd: Status verduurzaming D'n Aard (als punt 9 ingevoegd).

Hij vervolgt met een persoonlijke boodschap: "Na het overlijden van mijn echtgenote Simone op 10 februari heb ik vanuit de vereniging een heel groot aantal reacties gehad. Veel medeleven, goede wensen en wijze adviezen. Dat heeft mijn dochter Sophie en mijzelf bijzonder veel goed gedaan. Ik wil jullie daar enorm voor bedanken."

2. Ingekomen stukken en mededelingen

Wegens persoonlijke omstandigheden van de voorzitter is dit punt niet voorbereid. Er zijn ook geen belangrijke zaken die op dit moment toelichting behoeven.

3. Notulen vorige vergaderingen

Algemene Ledenvergadering d.d. 28-2-2023: Geen opmerkingen.

Algemene extra Ledenvergadering d.d. 28-2-2023: Frans Slegers: Op de tweede pagina van de presentatie "Verduurzaming D'n Aard" (agendapunt 5) is juli 2023 vermeld waar 2022 bedoeld zal zijn. De secretaris erkent dat en zal het aanpassen in het verslag.

Verder geen opmerkingen, waarmee beide verslagen zijn goedgekeurd.

4. Rondvraag 1 Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

5. Jaarverslag 2023

Evenals vorig jaar is het concept jaarverslag nog niet beschikbaar. Het blijft voor de secretaris lastig om alle, noodzakelijke, bijdragen van de werkgroepen op tijd aangeleverd te krijgen en te redigeren.

Het concept jaarverslag 2023 zal over enige tijd te downloaden zijn via een link in de nieuwsbrief. Opmerkingen kunnen dan gedurende 2 weken teruggekoppeld worden, waarna de definitieve versie op de website geplaatst zal worden en op kleine schaal worden verspreid in gedrukte versie.

6. Financiële verantwoording 2023

Jaarrekening en balans 2023

De penningmeester loopt aan de hand van een presentatie door de jaarrekening.

Allereerst een paar opmerkingen over de resultatenrekening:

Opbrengsten

- Contributie is gestegen naar € 7.805 vanwege toename ledenaantal
- Diverse opbrengsten zijn gedaald naar € 6.870, vooral vanwege minder inkomsten uit verhuur van D'n Aard
- Opbrengsten vanuit werkgroepen zijn gestegen naar € 7.977, met name door cursusinkomsten, activiteiten van de werkgroep KLE en hogere inkomsten uit betaalde door IVN-VEV gidsen begeleide wandelingen

Kosten

- Afdracht aan landelijk IVN is gestegen naar € 3.496 door toegenomen ledenaantal en verhoging van de afdracht met € 0,50.
- Kosten van beheer D’n Aard zijn fors hoger dan begroot, met name door hogere kosten voor energie en verzekering
- Ook de algemene kosten zijn behoorlijk toegenomen, vooral door extra kosten voor het Praatkruid (nu full-color) en bankkosten
- De werkgroepen hebben ook meer uitgegeven dan in 2022, met name door kosten voor een nieuwe compostbak in de vlindertuin en hogere uitgaven van KLE
- We komen uit op een negatief resultaat van € 3.303, maar dat is inclusief reserveringen. Netto verlies is slechts € 855. Verder geen bijzonderheden. Er zijn geen vragen over de resultatenrekening.

Balans. Ook hierbij een aantal opmerkingen:

- De kosten van de installatie van de airco’s zijn volledig ten laste van de reservering verduurzamen gebouw gebracht. Jaarlijks wordt aan deze reservering vanuit de resultatenrekening € 1.000 toegevoegd. Per eind 2023 is het saldo van de reservering verduurzamen gebouw hierdoor negatief. Door de normale toevoegingen in de komende 2 jaren zal de reservering weer een positief saldo hebben.
- In de reserveringen is een in 2023 ontvangen schenking van € 5.000 van SSNOE opgenomen. Dit bedrag is gereserveerd voor (meerdere kleine) projecten op het gebied van natuur, die aansluiten bij de doelstellingen van IVN VEV. Leden worden opgeroepen om ideeën aan te dragen voor de besteding hiervan in lijn met de oorspronkelijke doelstelling.
- Het resultaat van € 3.302 negatief is ten laste van het eigen vermogen gebracht. Dit relatief hoge negatieve resultaat is met name veroorzaakt door 2 incidentele kostenposten, te weten de jubileumviering en de kosten voor het vernieuwen van de compostbak van de Vlindertuin. Het eigen vermogen bedraagt hierdoor per eind 2023 in totaal € 57.900.

Vragen t.a.v. de balans: Frans Slegers meent dat de uitgaven voor de airco’s het toegekende mandaat hebben overschreden. De secretaris ontkent dat en zal dat verder toelichten bij agendapunt 9. Leden kunnen een kopie van de jaarrekening en van de balans opvragen bij de penningmeester of t.z.t. inzien op onze website www.ivn.nl/vev (Over ons – Organisatie en beleid – ANBI verantwoording).

Verslag kascommissie

Johan Couwenberg presenteert, mede namens Ad Broeken, hun verslag van de kascontrole. Bob Groeneveld was destijds verhinderd. De conclusie van het onderzoek is dat de balans per 31-12-2023 en de resultatenrekening over het boekjaar 2023 een getrouw beeld geven van de financiële situatie van de vereniging en dat de verslaglegging helder en nauwkeurig heeft plaatsgevonden.

Décharge penningmeester

De kascontrole commissie stelt daarom voor om de door het bestuur aangeboden financiële stukken te aanvaarden en de penningmeester décharge te verlenen voor het gevoerde financieel beheer. De vergadering gaat hiermee akkoord d. m.v. een applaus, er zijn geen tegenstemmers. Het financieel jaarverslag zal na afloop van de vergadering door alle zittende bestuursleden ondertekend worden.

Benoeming kascommissie

Bob Groeneveld is lid van de commissie sinds 2022 en aftredend. Anita Liebrechts blijkt bereid hem op te volgen, wat niet op bezwaren stuit. Johan Couwenberg en Ad Broeken blijven in functie.

Wijzigingen in het ledenbestand

Al vele jaren op rij groeit het ledenbestand op alle fronten, zo ook in 2023. Uitzondering is het aantal donateurs, maar die categorie wordt ook niet meer actief aangeboden.

	01/01/2023	toename	afname	31/12/2023
Donateur	17	0	5	12
Huisgenootlid	23	7	1	29
Lid IVN	198	22	10	210
Erelid	2	0	0	2
Lid Jeugd	10	7	5	12
Lid landelijk	83	23	14	92
Lid gast	6	0	1	5
Totaal leden (1)	339	59	36	362
Scholen	18	1	0	19
Totaal leden (2)	357	60	36	38

7. Bestuurswisselingen

Claudia Stoldt heeft haar eerste termijn van vier jaar voltooid en treedt af volgens schema. Zij is echter beschikbaar – voor een herbenoeming als bestuurslid indien de vergadering daarmee akkoord gaat. Deze stemt in met een enthousiast applaus.

Gerard Lijten heeft eerder al aangegeven te willen aftreden als secretaris na 16 jaar, maar heeft, wegens het ontbreken van een opvolger, destijds besloten om nog een jaar aan te blijven. In de tussentijd heeft Lisette Broeken zich gemeld als potentiële kandidaat voor deze functie en zij heeft inmiddels ook al een aantal bestuursvergaderingen bijgewoond.

Gerard kan daarom met een gerust hart aftreden. De voorzitter bedankt Gerard met een persoonlijk woordje, waarin hij zijn betrokkenheid, inzet en verdiensten voor de vereniging prijst. Als dank daarvoor overhandigt hij hem een prachtig, bronzen beeldje van 3 mussen op een tak, samen met een cadeaubon voor zijn echtgenote, die hem hiervoor veel tijd heeft moeten delen. De vergadering ondersteunt het dankwoord d.m.v. een klaterend applaus. Op zijn beurt bedankt Gerard het bestuur voor het schitterende cadeau en de vereniging voor het vertrouwen dat hij heeft ervaren. Verder blijft hij actief voor IVN op meerdere fronten, maar zoekt met name ook nog een opvolger voor het coördineren van de geplande en aangevraagde wandelingen.

Het bestuur draagt Lisette Broeken voor als nieuw bestuurslid en beoogd secretaris. Er hebben zich geen andere kandidaten gemeld. De vergadering stemt in met deze voordracht via een applaus en wenst Lisette veel succes met deze uitdaging. **Nieuw rooster van aftreden**

bestuurslid	gekozen	herkozen	aftredend
Jos de Bruijn	2019	2023	2027
Claudia Stoldt	2020	2024	2028
Cor van Leeuwen	2022		2026
Tineke Lous	2022		2026
Etje Hendrikx	2022		2026
Lisette Broeken	2024		2028

Gerard treedt na 16 jaar terug als penningmeester. Dankwoord van de voorzitter. Foto: Claudia Stoldt

8. Begroting 2024

De penningmeester loopt aan de hand van een presentatie door de begroting voor 2024. Er zijn niet veel bijzonderheden te melden, de meeste bedragen zijn gebaseerd op resultaten uit 2023 met een indexatie. Er blijkt wel een punt van discussie te zijn tussen penningmeester en (inmiddels afgetreden) secretaris over het berekenen van de afdracht aan de landelijke IVN-organisatie. Dat zal onderling afgestemd worden.

Frans Slegers vraagt zich af of er inderdaad geen plannen zijn voor verdere verduurzaming van D'n Aard. De penningmeester beaamt dat en verwijst naar een verdere toelichting in het volgende agendapunt. Er zijn verder geen vragen of opmerkingen en de vergadering stemt in met de gepresenteerde begroting.

9. Status verduurzaming D'n Aard

Gerard Lijten presenteert een tussenrapportage over de verduurzaming van D'n Aard. Een korte samenvatting:

- Airco's zijn in de zomer 2023 geïnstalleerd, kosten waren € 13.646. Niet inbegrepen was het aanpassen van de elektrische installatie (groepenkast en bekabeling) voor € 2.182 en apparatuur voor monitoring, totaal kosten € 15.879 (lager dan mandaat van € 17.500).
- Vervanging CV is voorlopig niet nodig (advies installateur). CV-instellingen zijn aangepast: watertemperatuur van 90 naar 50 °C, basistemperatuur eerst 14 en later 12 °C.

Eerste ervaringen met gebruik zijn positief:

- Ook te gebruiken voor koeling
- Verwarmen gaat erg snel, in 10-15 min
- Weinig hinder van geluid en luchtstroming (afhankelijk van instelling)
- Gebruikers moeten wennen aan bediening

Effect op gas- en elektraverbruik

- Geschat gasverbruik 700 m3 minder in winterseizoen, nu nog 600 m3
- Geschat elektraverbruik 400 kWh meer per jaar, wordt nu 1150 kWh (inkoop)

Effect op CO2 uitstoot (schattingen)

- Vermindering door reductie gasverbruik: 1330 kg
- Verhoging door toename elektraverbruik: 160 kg, netto afname dus 1170 kg
- Huidige uitstoot nog 860 kg

Opties voor verdere verduurzaming

- Minder gas gebruiken, verlagen basistemperatuur, 10 ° lijkt realistisch minimum
- CV vervangen door (lucht-water) warmtepomp: negatief advies van installateur i.v.m. te lage basistemperatuur
- Meer zonnepanelen installeren. Besluit daarover komt later i.v.m. ontwikkelingen op de energiemarkt en na verzamelen van meer verbruiksgegevens

10. Rondvraag 2

• Lea Seuntjens: Vindt de uitstraling van D'n Aard, zowel aan de buitenzijde als binnen "oubollig". Wellicht overwegen (o.a.) om één of meer buitenmuren te beschilderen en de gordijnen te vervangen? Het bestuur zal het onderwerp op de agenda zetten, maar nodigt ook iedereen uit om concrete ideeën aan te dragen en om hulp aan te bieden bij de uitvoering daarvan.

• Sonja Schmidt: Ervaart enige last van de verlichting in de zaal, kan die niet geoptimaliseerd worden, bijvoorbeeld met het gebruik van dimmers? Dat blijkt in feite niet nodig met de bestaande mogelijkheden, alleen blijken die niet bij iedereen bekend. Tijdens presentaties kan de hoofdverlichting uitgeschakeld worden en de koofverlichting (links en rechts onder de hoge ramen) ingeschakeld worden.

11. Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen, sluit de vergadering om 21:25 uur en nodigt iedereen uit om nog even na te praten onder het genot van een drankje en een hapje. Daarvan wordt ruimschoots gebruik gemaakt.

Bronzen beeldje van drie musjes als dank voor Gerard Foto: Etje Hendriks

Goudhaan Foto: Gerard Lijten

Even voorstellen: Lisette Broeken

LISETTE BROEKEN

Als toekomstige secretaris van IVN VEV wil ik me graag even voorstellen.

Ik ben Lisette Broeken, woonachtig in Eindhoven en getrouwd met Ad, met wie ik 3 kinderen heb en 5 kleinkinderen, op wie wij geregeld mogen passen.

Samen met mijn man wandel ik graag, we hebben dan ook al verschillende lange afstandspaden in Nederland gelopen. Hierbij genieten wij van alle mooie natuur die Nederland te bieden heeft, waarbij iedere provincie mooi is op zijn eigen manier. Om nog bewuster naar de natuur te kijken en ervan te genieten zijn we vorig jaar lid geworden van het IVN VEV, in de verwachting meer te leren over wat we onderweg tegen komen en mensen te ontmoeten met dezelfde interesses.

Toen ik vorig jaar de oproep in het Praatkruid zag voor de vacature van secretaris, heb ik daarop gereageerd, omdat ik op deze manier een steentje kan bijdragen aan de vereniging en me zo ook meer betrokken voel bij wat er allemaal georganiseerd wordt.

Naast het wandelen ben ik ook graag bezig in de tuin en vind ik het ook heerlijk om te kijken naar alle vogeltjes en andere dieren die onze tuin bezoeken.

Ik lees graag en ben dan ook lid van 2 leesclubs. Bovendien doe ik nog vrijwilligerswerk bij onze geloofsgemeenschap Augustinus, waar ik lector ben en lid van de liturgiegroep.

In de komende tijd hoop ik de verschillende werkgroepen beter te leren kennen en jullie persoonlijk te ontmoeten.

Lisette Broeken

Bermen

ETJE HENDRIKX

Waarom zijn bermten zo belangrijk en waarom is er zoveel aandacht voor?

Een paar feiten op een rijtje:

Nederland kent 140.000 km aan wegen. Al deze wegen hebben wegbermen. Er zijn ook bermten langs sloten, waterlopen, akkers. Kortom: het is een enorm oppervlak aan vergeten biotoop. Tot voor kort werden alle bermten met gras ingezaaid en kort gemaaid. De inzichten beginnen te veranderen. Er is een enorme druk op de natuur. Elke postzegel aan potentieel groen is winst. Met name voor insecten: die zijn klein en snel tevreden. De helft van alle dagvlinders wordt waargenomen in bermten. Van de 1450 plantensoorten in Nederland, kunnen er 800 in bermten aangetroffen worden, als ze de kans krijgen.

Niet iedereen is overtuigd van het belang van bermten.

Interactie tussen insecten en planten Foto: Riekje van de Ven

Mensen vinden het rommelig, en onkruidachtig. Het is dus van belang om er extra de aandacht op te vestigen. Daarom is er 14 mei een cursusavond verzorgd door de plantenwerkgroep en de insectenwerkgroep over dit onderwerp. Bij deze minicursus hoort ook een excursie. Aanmelden via de website.

We gaan proberen de geïnteresseerden inzicht te geven in de interactie tussen planten en insecten en waarom dat ook voor ons mensen van levensbelang is.

Winterwandeling langs de Dommel

CLAUDIA STOLDT EN FEMKE SOONTIËNS

De passie voor bomen heeft Femke en mij bij een mooie wandelroute gebracht. Sinds een paar jaar lopen we een bomenroute langs de Dommel. Hierbij is het boek 'Bomenroute langs de Dommel' dat Tom van Duuren in opdracht van de Gemeente Eindhoven heeft geschreven een mooie leidraad. De afgelopen jaren hebben wij het stuk van de Genneper Watermolen tot aan de Edenstraat gelopen, maar nu hadden we ons voorgenomen ook deel 2 te doen. Een eerste verkenning hebben we samen met Tom van Duuren gedaan, begin 2023 in de sneeuw! Hoe mooi de bomen dan zijn zonder dat ze hun architectuur achter de bladeren verstoppen, bracht ons op het idee om echt in de winter met publiek te lopen.

Zondag 17 december, de zondag voor Kerst was het zover. Om 10.30 uur startten we met 17 wandelaars onze route in de Jonckbloetlaan. Op zo'n opkomst hadden we met dit grijze weer niet gerekend. We zijn vanaf het startpunt richting het centrum gelopen. Bomen blijken – net als op ons – een echte aantrekkingskracht op het publiek te hebben en zo konden we ze meenemen op een reis langs ver-

Bomenroute

schillende mooie exemplaren langs de Dommel. Alleen al het van dichtbij bekijken van bijvoorbeeld de schors wekte verwondering. Nooit geweten dat jaarringen ook aan de buitenkant te zien zijn en wat doen die hele kleine paddestoelen daar nou? De groep was echt geïnteresseerd in wat we te vertellen hadden. Alhoewel op een gegeven moment de kou wel langs de broekspijpen omhoog trok. Maar ook hier waren we op voorbereid. Femke en Adrie hadden thermoskannen met hete chocolademelk mee en ik had een blikje met kerstkoekjes bij me. Zo konden we halverwege de route een kleine pauze inlassen en ons een beetje opwarmen. De wandelaars waren hiermee blij ver-rast. En na onze pauze konden we met een zonnetje aan de terugweg beginnen.

Groene buurten in Eindhoven

JANNIE LANDA

Op 16 maart, op de dag 'NL doet' is er weer een groene actiedag in Eindhoven, deze keer gericht op het vergroenen van particuliere tuinen in de buurt de Bennekel. Bewoners op minstens 16 adressen hebben aangegeven dat ze mee willen doen met het vergroenen van hun tuin. De bewonerswerkgroep Groen Bennekel wordt daarbij geholpen door samenwerkingspartners van het initiatief "Vele Groene Handen". We starten om 10.00 uur op de oprit naast wijkcentrum de Dommel aan de Bennekelstraat 131. Compleet met aarde, kruiwagens, planten, adviseurs, en een container om tegels en zand af te voeren. Wie mee wil helpen of wil komen kijken is welkom.

Foto: Bea Straver

Vele Groene Handen partners zijn:

Trefpunt Groen Eindhoven, het groene lyceum Yuverta, Tuincentrum Soontiëns, Adopteer een Straat, Gemeente Eindhoven, IVN Veldhoven Eindhoven Vessem.

Een uniek beeklandschap: een lezing en excursie

JANNIE LANDA

De afgelopen maanden was het door het natte weer lastig om langs de beken te wandelen. Als het weer droger is kunnen we wellicht weer wandelen op de vele paden die er langs de beken lopen en kunnen we ons weer verbazen over hun schoonheid.

Het bekenlandschap in Brabant is uniek in Europa. De traag stromende kronkelende beken hebben dit landschap door de eeuwen heen voor een groot deel vormgegeven. Niet alleen de beken zelf, maar ook de begeleidende bomen, bossen, weides en hooilanden hebben een verbinding met de beken.

De Dommel als grootste beek die tot in het centrum van Eindhoven komt en dan verder loopt richting Den Bosch en uitkomt in de Maas, wordt gevoed door tal van zijbeken zoals de Reusel, de Beerze, de Gender, de Run, de Keersop, de Tongelreep, Strijpse Aa, Bulder Aa, Sterkselse Aa en de Kleine Dommel. Daarin komen dan weer tal van kleinere zijbeekjes uit. Ons vlakke land zoals in Nederland komt niet veel voor en zeker niet met een dik pakket zandgrond er bovenop.

Foto: Gerard Lijten

Het landschap

Wat het Brabant bekenlandschap zo bijzonder maakt is de grote verscheidenheid aan beken op zo'n kleine oppervlakte. Er zijn grote verschillen tussen de bovenloop, de middenloop en de benedenloop. Het water in de benedenloop heeft meer massa en de meandering is groter. Veel plantensoorten kunnen hier niet tegen. Hier leven echter wel meer dieren omdat er meer voedsel te vinden is. Er is meer variatie in bodem- en oevertype. De smalle bovenlopen vallen in de zomer wel eens droog. De middenlopen worden gekenmerkt door een moerasachtige omgeving en de vegetatie die daarbij hoort.

Bossen langs de beek zijn vaak nat. Dit zogenaamde elzenbroekbos (elzen kunnen goed tegen natte voeten) is ondoordringbaar. Daarom heerst er hier rust, wat belangrijk is voor vogels. Er groeien planten en paddenstoelen die gedijen op het dode hout dat er blijft liggen.

Behalve bomen zoals wilgen en bos vinden we langs de beken beekbegeleidende graslanden. Hier bloeien dotterbloem, pinksterbloem en echte koekoeksbloem met vlinanders als welkome gasten. We vinden er ook hooilanden, waarbij het gemaaid gras wordt verwijderd. Hier kunnen zich bijzondere grassen ontwikkelen.

Het leven in de beken en beekdalen

Welke planten er in de beken voorkomen is afhankelijk van de diepte van het water, de samenstelling van het water (veel of weinig voedingsstoffen) en de stroomsnelheid. Kenmerkend zijn b.v. waterranonkel, kleine egelskop en drijvende waterweegbree.

Waterplanten in de beek Foto: Gerard Lijten

In de beken komen beestjes voor die alleen in stromend water leven. In tegenstelling tot in stilstaand water is er is veel zuurstof aanwezig. Sommige soorten kunnen op de zandbodem leven zonder zich mee te laten drijven door het water, zoals de beekprik. Er zijn vissen die alleen in deze beken leven zoals de modderkruiper.

Vogels en andere dieren

Vogels profiteren van de beken vooral omdat ze er insecten en visjes kunnen eten. Als broedplaats zijn alleen de ijsvogels van de beek zelf afhankelijk. Zij maken hun gangen tot wel een meter diep in de oevers. Ze vangen visjes uit het water. Het riet dat groeit rondom de middenlopen is van essentieel belang voor rietvogels zoals de kleine karekiet en rietgors. In de beekbegeleidende bosjes vinden we de wiewaal en nachtegaal.

Bevers kunnen zich voortplanten in de beken en ook voor kikkers en salamanders is het natte milieu langs beken van levensbelang.

Werkzaamheden aan de beken

Werkzaamheden die worden uitgevoerd aan de beken hebben vrijwel altijd gevolgen voor het leven in en naast de beken. Als er in de bovenloop iets gebeurt heeft dat gevolgen voor de benedenloop. Stoffen worden mee getransporteerd. Riet dat wordt verwijderd zorgt voor minder schuilplaatsen op die plek. Door bomen te kappen ontstaat minder schaduw bijvoorbeeld voor libellen.

Mannetje van de ijsvogel Foto Gerard Lijten

Kleine karekiet Foto: Gerard Lijten

Door beken weer te laten meanderen verandert de stroomsnelheid.

Lezing en wandeling

Er valt veel te ontdekken over de beekdalen en haar vogels. Het IVN Veldhoven Eindhoven Vessem organiseert op 19 maart een korte cursus over beekdalen en vogels. Het bestaat uit een avond informatie en een dagdeel excursie op 23 maart, waarop we vooral naar vogels gaan speuren. Meer informatie en opgeven kan via de website www.ivn.nl/vev

Aanvang 20.00 uur. Kosten 5€ te voldoen op de thema--avond.

Cursussen 2024

JANNIE LANDA

IVN aanbod

De regionale IVN cursus Natuur in de Kempen is volgeboekt. Nieuwe aanmeldingen komen op een wachtlijst. Omdat er veel belangstelling is, is er door onze afdeling besloten om een aantal onderwerpen als korte losse cursussen aan te bieden.

19 maart: een themaavond over beekdalen en vogels, gevolgd door een excursie op 23 maart.

14 mei: een themaavond over Bermen, planten en insecten (waaronder vlinders) gevolgd door een excursie op 18 mei.

3 september: een avond over het Voedselbos en op 7 september is er een rondleiding in Vessem bij het voedselbos

Dorp aan de Beek.

1 oktober is er een themaavond over bomen en herfstverschijnselen en op 15 oktober gaan we hiervoor een bos in. Als het droog genoeg is wordt dat het Eckartse bos. Bovenstaande cursussen worden verzorgd door IVN natuurgidsen.

Kosten €5 ter plekke te voldoen tijdens de thema-avond.

17 september is er een lezing over paddenstoelen op hout door Gerard Compjet. **Gratis.**

Alle themabijeenkomsten en de lezing starten om 20.00 uur en vinden plaats in d'n Aard. Opgeven graag via de website. www.ivn.nl/vev

KNNV aanbod

Het is voor IVN leden ook mogelijk om deel te nemen aan cursussen en lezingen van het KNNV. Meer informatie hierover en opgeven kan via de website <https://eindhoven.knnv.nl/>

23 mei: 20.00 uur is er een workshop over bijenhôtels maken in d'n Aard.. Kosten €40. **Zo snel mogelijk opgeven.**

7 maart is er een lezing over rabatten door Adri Mulder. Hij heeft de geschiedenis van rabatten onderzocht en heeft interessante ontdekkingen gedaan. Hij is op het onderwerp afgestudeerd. **Gratis.**

11 april een lezing door Kars Veiling, ecooloog en project-leider bij de Vlinderstichting. De lezing heeft als titel "Door vlinderogen". **Gratis.**

Wandeltip: Eckartse bos

HEINE VAN MAAR

In het oosten van Eindhoven ligt het Eckartsebos. Voor velen zal dit bekend gebied zijn, maar voor wie het bos nog niet heeft doorkruist is het een aanrader. Het gebied bestaat uit halfopen landschap, oud bos, het beekdal van de Dommel en het landhuis Eckart. Heel afwisselend dus.

Historie van Eckart

De geschiedenis van Eckart gaat terug tot 1312 toen er sprake was van hoeve Eckart, strategisch gelegen en dus veilig op een eiland tussen de Dommel en de Oude Gracht. Dat eiland is er nu nog, kijk maar eens op de kaart van Eindhoven.

Later ontstond hier een klein slot. De laatste landgoedeigenaar is de familie Smits van Oyen geweest, die nu op landgoed Soeterbeek woont. Het huis Eckart werd een zorginstelling tot op de dag van vandaag. Het Eckartsebos ligt ten zuiden van landhuis Eckart. Het bestaat uit nat bos in het beekdal van Dommel en Kleine Dommel en iets droger bos op een zandkop. Gelukkig is dit bos gespaard en niet opgeofferd aan stadsuitbreiding doordat het in eigendom van het landgoed bleef. Maar ook door de gemeente Eindhoven, die voorkwam dat de wijk Koudenhoven te ver kon uitwaaiëren en het resterende landschap zou opslokken. Eckart is een oud landschap met loofbos met hoge natuurwaarde. Er groeien veel bijzondere padenstoelen en er broeden veel vogelsoorten.

De Dommel in het Eckartse bos Foto: Gerard Lijten

Oud bos met veel vogels

Voor de wandeling in het Eckartsebos heb je stevige schoenen of laarzen nodig. Het is er altijd al nat, maar na de kletsnatte winter zal de waterstand nog wel een tijd extra hoog blijven. Je start op de kleine parkeerplaats aan het Aalbersepad, dat ligt aan de van Oldenbarneveltlaan. Loop een klein stukje op het Aalbersepad en ga al snel links en dan weer rechts. Loop door totdat het zandpad een knik maakt en ga links. Je loopt door bos en langs weiland met een poel. Aan het einde ga je even rechts op een breder zandpad/laan en meteen weer links een klein paadje in. Nu loop je in het oudste bos van Eckart. Bijzonder is dat de landgoedeigenaar al 80 jaar niets in het bos heeft gedaan. Dat is bijzonder, in de meeste bossen wordt wel regelmatig ingegrepen. Maar in dit landgoedbos hoef je ook niets te doen, prima zo. Hier komen 5 soorten spechten voor, de havik en de bosuil. Sommige stukken zijn al in 1840 aangeplant. Als je op dit kleine paadje niet verder kunt ga je rechts, totdat je op een breder pad komt. Dan rechts en einde links.

Eckartse bos Foto: Gerard Lijten

Samenvloeiing van de Kleine Dommel en de Dommel

Bij de viersprong rechts, langs het gildegewand. Als je de bosrand bijna bereikt ga je links, lukt dit niet door de natigheid dan ga je een stuk verder links. Je komt vervolgens op een breder zandpad en gaat links. Aan je rechterhand ligt het mooie beekdal van de Kleine Dommel. Deze beek voegt zich iets stroomafwaarts bij de Dommel. Je komt terug bij de viersprong bij het gildegewand. Ga nu rechts. Dit is een modderig pad. Volg dit pad een hele tijd tot je niet verder kunt bij de oever van de Dommel. Hier kun je, als je dat wilt, struinen naar rechts om bij de samenvloeiing van Dommel en Kleine Dommel te komen. Er is geen pad. Loop het modderige pad terug en ga rechts op het eerste paadje, dit is moeilijk te vinden. Volg dit paadje langere tijd, steeds rechtdoor. Je loopt op de grens van ondoordringbaar moerasbos rechts en oud loofbos links. Aan het einde kom je op een bredere laan.

Landgoed Eckart

Sla rechtsaf en open de poort. Een slimme vinding van de gemeente om doorgaand verkeer tegen te houden. Je maakt een rondje op landgoed Eckart met een oude begraafplaats, oude muren en het landhuis. Je loopt langs de Dommel terug naar de poort. Ga in de laan de eerste mogelijkheid rechtsaf. Sla het eerste pad linksaf en je komt terug bij de parkeerplaats.

Veel wandelplezier.

Activiteiten

GERARD LIJTEN

Op onze website zijn alle activiteiten te vinden. Kijk voordat je naar een activiteit komt, altijd of de informatie nog klopt.

Zondag 10 maart, 10:00–12:00 uur

Wandeling bij het Grootmeer met thema “amfibieën”
Start: parkeerplaats Grootmeer aan de Merenweg in Wintelre

Zondag 17 maart, 10:00–12:00 uur

Wandeling in Park Meerland met thema “prille lente in het park”
Start: Mrs. Park, Waterfront 402 in Eindhoven

Dinsdag 19 maart, 20.00 – 22.00 uur

Cursusavond Beekdalen en vogels
Hieraan gekoppeld is op zaterdag 23 maart een excursie aanmelden via de website

Beekdal Foto: Etje Hendrixx

Zondag 31 maart, 10:00–12:00 uur

Wandeling door de Aanscotse Beemden met thema “– voorjaar”
Start: parkeerplaats einde Toledolaan in Eindhoven

Zondag 7 april, tijd n.t.b.

Wandeling op De Grote Beek met thema “amfibieën”
Start: Landgoed De Grote Beek, parkeerplaats P4 via ingang Boschdijk in Eindhoven

Zondag 7 april, tijd n.t.b.

Wandeling in Gijzenrooi
Start: n.t.b.

Zaterdag 13 april, tijd n.t.b.

Nationale Bijenteldag
Start: n.t.b.

Zondag 14 april, 10:00–12:00 uur

Wandeling om het Grootgoor
Start: n.t.b.

Zondag 14 april, 14:00–16:00 uur

Wandeling bij Ecopark Acht
Start: hoek Waalstraat/Schiestraat bij het paardenweitje in Eindhoven

Zondag 21 april, 10:00–12:00 uur

Wandeling door de Genneper Parken
Start: Genneper watermolen, Genneperweg 145 in Eindhoven

Zondag 5 mei, 14:00–16:00 uur

Wandeling over het terrein en door Koningshof
Start: onder grote boom bij hoofdingang, Locht 117 in Veldhoven

Zaterdag 11 mei, 14:00–16:00 uur

Rolstoelwandeling in Park Meerland
Start: n.t.b.

Dinsdag 14 mei, 20.00–22.00 uur

Cursusavond over bermen, planten en insecten (waaronder vlinders)
Hieraan gekoppeld is op zaterdag 18 mei een excursie aanmelden via de website

Bloembezoekers Foto: Riekje van de Ven

Zondag 19 mei, 10:00–12:00 uur

Wandeling in De Klotputten met thema “rondje langs de Dommel en nieuwe natuur”
Start: parkeerplaats bij groenschool aan de Locatellistraat in Eindhoven

Zondag 26 mei, 10:00–12:00 uur

Wandeling in de binnenstad van Eindhoven met thema “– stadsnatuur”
Start: NS-station centrumzijde, 18 Septemberplein in Eindhoven

Zondag 2 juni, 10:00–12:00 uur

Wandeling door de Boktse Beemden met thema “voorjaarskruiden”
Start: hoek Anconalaan–Italiëlaan in Eindhoven

Vrijdag 28 juni, 22:00–24:00 uur

Wandeling over de Oirschotse heide op zoek naar nachtzwaluwen en vleermuizen
Verzamelen bij de RK kerk, Willibrordusstraat in Wintelre,

Klop, klop, klop...

JACQUELINE VAN HEEK

Deze winter op 28 januari in het Heempark sluit de kinderdoe weer aan bij de Nationale Tuinvogeltelling.

Een toepasselijk prentenboek van Lucy Cousins “Klop, Klop, Klop” brengt de jonge bezoektjes al in de goede stemming. In Klop leert een jonge specht het klop klop van zijn vader. En niet alleen in het boek wordt geklopt. We horen het ook boven ons hoofd in de boom! De kinderen hebben zelfs het bolletje van de grote bonte specht en de groene specht even kunnen aaien. Beide zijn aanwezig op de snuffeltafel in opgezette vorm. Wel komt de vraag, ‘waarom heet de groene specht eigenlijk niet de grote...?’ Bij de Dommel kijken de kinderen of er nog meer vogels zijn en deze noteren ze op het schoolbord. De meerkoet doet goed zijn best en zwemt af en aan. De meesjes zijn klein en snel, je hoort ze wel. Gelukkig de vogelzoekkaart van de Vogelbescherming helpt ons met de herkenning. Maar, vraagt een jongetje ‘zijn er ook gewone vogels?’

Welke vogels hebben we gezien? Foto: Jacqueline van Heek

We maken vetbollen voor de vogels in het park. Foto: Jacqueline van Heek

Met het aanrijgen van pinda's en het vullen van dennen-appels met pindakaas en zaadjes helpen de kinderen de vogels in het heempark of in hun eigen tuin verder de winter door.

Dan horen we opeens allemaal belletjes, komen de pimpelmezen allemaal tegelijk eten?

Nee, het zijn onze kleine bezoekers die daar lopen, een stok over de schouders met daaraan een belletje aan een touwtje. Zo roepen de pimpelmezen weten ze nu.

Het was een geweldige dag met 173 kleine en grote bezoekers.

De volgende keer is 14 april, zien we jullie dan weer? Het is dan al lente.

Podcast tip

JANNIE LANDA

Op 17 februari was al weer de 53e podcastaflevering onder de titel “Toekomst voor de natuur”. Deze serie wordt uitgebracht door de Vlinderstichting. Ik vind het heerlijk om gewoon eens even de tijd te nemen om één van de podcast te beluisteren. De afleveringen zijn bijzonder leerzaam en de interviewsfeer is prettig.

Deze keer waren samenstellers van het lijvige 2 – delige boek Het stroomgebied van de Dommel aan het woord. Ik heb de boeken aangeschaft en kan ze aan iedereen die geïnteresseerd is in het ons omringende landschap en die van lezen houdt zeer aanbevelen. Het is prettig leesbaar en staat vol prachtige foto's, illustraties en kaartmateriaal. De hoofdstukken zijn van verschillende schrijvers en kunnen ook goed apart gelezen worden. Het is geen bedliteratuur, want de boeken zijn loeizwaar. De ondertitel luidt: een landschapsbiografie. In deze groene biografie komen zowel de ecologische als de cultuurhistorische aspecten aan bod.

Jeugd IVN op muizenjacht

ETJE HENDRIKX

Elk schooljaar heeft de leiding van het Jeugd IVN weer een mooi programma in elkaar gezet voor onze jonge leden. De thema's lijken elk jaar op elkaar: waterdiertjes, bodemdiertjes, struinen, kappen, insecten en natuurlijk onze slotdag.

Ook al is het thema hetzelfde, datgene wat je tegen komt bij de activiteit is elke keer anders. En dat noemen we: ontdekken. Steeds nieuwe kleine ontdekkingen. Dingen die je nog nooit eerder hebt gezien. Dingen waar je een beetje bang voor was, maar als je het gezien hebt, is het allemaal niet meer angstig. Neem nu: muizen. Wie heeft er nu echt eens een muisje in de hand gehad en eens goed bekeken? Dat kan dus bij het Jeugd IVN van onze afdeling.

Vrijdagochtend 23 februari gaat Etje op pad. Ze heeft een fietsaanhangertje vol met muizenvallen bij zich en loopt naar Park de Vogelzang (gelegen tussen de Sterrenlaan, het Look, Sondervick en Zonderwijk). Op zich een tamelijk gewoon park in Veldhoven. Er komen veel mensen en ook veel honden. De gemeente heeft wel ruigtes aangebracht

De veldmuis is een 'echte muis' Foto: Moeder van Kevin

Met een demonstratievalletje kun je het muisje goed bekijken, terwijl hij toch niet gestressed raakt. Foto: Moeder van Kevin

en een wadi. Er is veel ruimte voor bloemrijk grasland. Het leek ons leuk om eens te kijken of hier ook muizen leven.

21 Vallen worden uitgezet in groepjes van 3 of vier. De plekken worden gemarkeerd door reflecterende stripjes. Etje trekt veel bekijks: wandelaars stoppen en kijken nieuwsgierig toe en hebben vragen. De activiteit wordt uitgelegd en de vragers kijken een beetje jaloers. Ze vinden het prachtig en zouden ook wel mee willen doen.

Om 19.00 verzamelen we op de parkeerplaats bij MFA midden. Etje geeft uitleg over de vallen, instructies over de activiteit en laat foto's van de diverse muizensoorten zien: een spitsmuis, een echte muis(bv veldmuis) en een woelmuis. En dan gaan we op pad in het donker.

Met zaklampen zoeken we de reflectoren op en dan zoeken de kinderen de vallen. We vangen 6 muizen: 5 echte muizen en 1 woelmuis. Echte muizen zijn moeilijk in het doorzichtige demonstratievalletje te krijgen. Een enkele ontsnapt en springt een meter verder op de grond. Maar het lukt toch om alle kinderen een muisje te laten zien en er gaat een wereld voor ze open. Met rode lampjes aan bekijken ze de muisjes die zich rustig aan het wassen zijn in het demonstratievalletje.

Het woelmuisje is heel anders: die is pluizig, rustig en springt niet maar loopt. Dat maakt het veel makkelijker om te bekijken.

Na afloop drinken we een beker warme chocomel met een koekje.

Beleef de natuur

Bosbaden

BIBLIOTHEEK VELDHOVEN

Vrijdagmiddag 22 maart

14.00 tot 16.00 uur

Entree gratis, wel even aanmelden

Locatie: Bibliotheek Veldhoven

Boswachter Frans Kapteijns laat je kennismaken met bosbaden: je met alle zintuigen onderdompelen in het bos. Frans Kapteijns kwam een paar jaar geleden in aanraking met 'shinrin-yoku', de Japanse term voor 'baden in het bos'. Figuurlijk, het heeft dus niks met water te maken.

Frans: "Je dompelt je als het ware onder in het bos door rustig tussen de bomen en het groen te wandelen. Op die

Rustgevende natuur Foto: Etje Hendriks

Leer Vraag Ontmoet Lees Doe

KennisMakers

Bosbaden met boswachter Frans

Met alle zintuigen je onderdompelen in het bos: dat is bosbaden! Boswachter Frans Kapteijns vertelt alles over deze ultieme vorm van ontspanning voor meer energie!

- **Vrijdag 22 maart, 14.00-16.00 uur**
- **In de Bibliotheek Veldhoven**
- **Deelname gratis na aanmelding**

bibliotheekveldhoven.nl/bosbaden

de Bibliotheek
Veldhoven

Foto: Bibliotheek Veldhoven

manier kun je alles om je heen heel bewust in je opnemen. Je gebruikt met aandacht al je zintuigen. Je kijkt, luistert, hoort, voelt en ruikt beter.

Dit doordat je opdrachten krijgt (in de Japanse leer heten die 'uitnodigingen') om die groene omgeving diep op je in te laten werken."

Frans organiseert ook regelmatig bosbadwandelingen: "Ik krijg enthousiaste reacties, mensen geven aan dat ze er energie van krijgen. Een yogalerares, toch wel een expert op het gebied van ontspanning, zei na een bosbad tegen me: 'Ik heb nog nooit zo fijn gewandeld.' Dat voelde als een groot compliment."

Aanmelden

Entree is gratis, je dient je wel van tevoren aan te melden.

Frans Kapteijns

Ondanks dat hij als boswachter met pensioen is, is Frans Kapteijns nog volop actief op het gebied van de natuur. Zo is hij vrijwillig boswachter bij Natuurmonumenten, gids bosbadwandelingen en natuurgids bij het IVN. Ook geeft hij groen - en boomcursussen en is ambassadeur van het Van Gogh Nationaal Park. Verder is hij elke zondag te horen op Omroep Brabant in het radioprogramma Stuif-mail. Zijn missie is om iedereen te laten houden van de natuur en te zorgen dat de mensen beter omgaan met de aarde.